

## **JONIŠKIO MATO SLANČIAUSKO PROGIMNAZIJOS 5-8 KLASIŲ MOKINIŲ SOCIALINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo organizuojamas mokiniui, vadovaujantis pagrindinio ugdymo programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą pagal pagrindinio ugdymo programą. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.
2. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimas Mato Slančiausko progimnazijoje 5-8 klasėse yra privalomas. Jai skiriama ne mažiau kaip 20 valandų (pamokų) per mokslo metus.

### **II SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

3. Socialinės – pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.
4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:
  - 4.1.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
  - 4.1.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
  - 4.1.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

### **III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS**

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:
  - 5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinų organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;
  - 5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti,

plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

- 5.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliesiems, vienišiesiems ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;
- 5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklaudyti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.
6. Socialinės-pilietinės veiklos kryptys:

<b>Veiklos rūšis</b>	<b>Trumpas veiklos apibūdinimas</b>
<b>Darbinė veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pagalba tvarkant kabinetus, kitas mokyklos patalpas ar mokyklos inventorių.</li> <li>2. Dekoracijų ruošimas, salės apipavidalinimas ir pan.</li> </ol>
<b>Ekologinė veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pagalba tvarkant mokyklos aplinką.</li> <li>2. Kapinių, parkų tvarkymas.</li> <li>3. Dalyvavimas aplinkosauginėse akcijose (elementų, elektronikos prietaisų rinkimas ir kt.) ir pan.</li> </ol>
<b>Projektinė veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, profesinio orientavimo projektuose.</li> <li>2. Dalyvavimas klasės ir mokyklos savivaldos darbe.</li> <li>3. Pagalba organizuojant klasės ir mokyklos renginius.</li> <li>4. Pagalba eksponuojant parodas ir pan.</li> </ol>
<b>Socialinė veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pagalba draugui, turinčiam mokymosi, ar kitokių sunkumų.</li> <li>2. Pagalba klasiės naujokui/ei.</li> <li>3. Savanoriška veikla nevyriausybinėse organizacijose.</li> <li>4. Gerumo akcijose ir pan.</li> </ol>

<b>Pilietinė veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Darbas progimnazijos savivaldoje (mokinių, mokyklos taryboje)</li> <li>2. Dalyvavimas pilietiškumo akcijose, Valstybinių švenčių minėjimuose.</li> </ol>
<b>Kita veikla</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pagalba klasės vadovui, mokytojams.</li> <li>2. Pagalba tvarkant mokyklos biblioteką.</li> <li>3. Mokyklos atstovavimas visuomeninėje veikloje (dalyvavimas olimpiadose, miesto kultūriniuose, sporto ir kituose renginiuose).</li> <li>4. Budėjimas klasėje, mokykloje ir pan.</li> </ol>

#### **IV SKYRIUS**

### **SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS**

7. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Bendruosiuose ugdymo planuose. Šis laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla. Pagrindinio ugdymo programoje socialinei-pilietinei veiklai atlikti gali būti skiriama iki 5 ugdymo dienų, ji turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas (kuratorius) ir socialinis pedagogas.
8. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška i: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės vadovo ar socialinio pedagogo. Mokinys pasirenkia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kaupia patys mokiniai savo Pažangos metraštyje, įsivertina savo patirtį.
9. Mokslo metų pradžioje mokiniai supažindinami su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą:
  - 9.1. Klasės vadovas ar socialinis pedagogas individualiai ar grupėje konsultuoja mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo klasės valandėlių metu, nuolat domisi kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą.
  - 9.2. Klasės vadovas ne mažiau kaip 2 kartus per mokslo metus: sausio ir gegužės mėnesiais, organizuoja socialinės-pilietinės veiklos aptarimus, išsiaiškina mokinių patirtis.
  - 9.3. Socialinė – pilietinė veikla fiksuojama klasės vadovo (ės) ar kito mokyklos mokytojo TAMO dienyne.
10. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:
  - 10.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;
  - 10.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su mokykloje paskirtu asmeniu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;
  - 10.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;
  - 10.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;
  - 10.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;
  - 10.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su mokykloje paskirtu asmeniu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;

- 10.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.
11. Mokyklos vadovas:
- 11.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą (kuratorių), ar kitą asmenį ar asmenis;
- 11.2. sudaro sąlygas mokykloje paskirtiems asmenims organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.
12. Mokykloje paskirto asmens, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą, pareigos:
- 12.1. paaikškinti socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, mokyklos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;
- 12.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių- pilietinių veiklų sąrašą; padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;
- 12.3. organizuoti konsultacijas, pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviesti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip sekasi mokiniams;
- 12.4. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;
- 12.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir vertinti mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

### **III BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

13. Aprašas keičiamas ir papildomas pasikeitus Bendrųjų ugdymo planų reikalavimams.
-